

РЕЗЮМЕТА

на научните публикации на доц. д-р Георги Йорданов, д.м.
за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“
в професионално направление 3.7. Администрация и управление

1. Хабилизационен труд – монография

Нов здравен модел Солидарност: европейска ценностна здравеопазна система, за достъпно здравеопазване и престижни трудови възнаграждения на изпълнителите (и на лекарите, и на медицинските специалисти) в здравеопазването като система в Република България: монография

Йорданов, Георги Йорданов, Ананощев, Никола Хараламбев
230 с. ISBN 978-619-196-096-5, COBISS.BG-ID 40562952

Основното изискване е определяне модела на Националната здравна карта на Република България, както и нейната императивност, а не пожелателност. Реализирането на модела Национална здравна карта, е свързано с въвеждане на обективни и съвременни критерии и изисквания за диагностика и лечение по нива на системата, с оглед гарантиране качеството на дейността на структурите. Целта, при планиране на Национална здравна карта е да се постигне принципа, който е възприет и в редица Европейски страни:- Еднакво навсякъде, възможно най-високо качество в зависимост от местоположението, толкова, колкото това е възможно!Проектът за Националната здравна карта по модела, който се предлага „ Нов здравен модел Солидарност“ съдържа:

Брой лекари за първична извънболнична медицинска помощ /GP-лекарски практики/ в т.ч. групови лекарски практики по области на база определена горна и долна граница в пациентските листи на ОПЛ от Общинските институции извършващи регистрация на населението по местоживееене. При население в Република България от 7 000 039 жители жители / данни от 31.12.2018 г. по населени места, области, възрастова и полова структура на НСИ//, заложеният брой GP- лекарски практики от 5600 броя, задоволяват потребностите от извънболнична медицинска помощ, при среден брой на обслужвано население от 1250 души. Всяка Област определя горна и долна граница на обслужвано население от един GP- лекар по здравни райони, съобразявайки се със специфичните географски характеристики, разстояния и населеност.

- Окрупняване на GP-практиките до групови лекарски практики с 8-10 души лекари, с включване на педиатър и акушер-гинеколог при възможност, с оглед осигуряване на 24-часово дежурство за оказване на спешна и неотложна помощ на населението в региона.

- Редукция на основния пакет на ОПЛ с акцент:- промоция, превенция, последващи грижи

- По-високо качество на обслужването на бременните жени и децата до 18 - годишна възраст.

- Подобряване възможностите за специализация на ОПЛ, което ще доведе до подобряване на качеството.

- Подобряване на материалната база на GP-практиките и груповите лекарски практики:- помещения, апаратура, информа-ционно оборудване и други.

Предлага е със самата адресна регистрация на гражданите по местоживееене да им се определя личния лекар от Общинските институции и да получават здравно осигурителна карта, която да им дава право на достъпна медицинска помощ по всяко време на денонощието, включително неотложна.

Гражданите на РБ с адресна регистрация и работещи, и неработещи се предлага да бъдат здравно осигурени както следва:

- На работещите граждани с адресна регистрация, здравните осигуровки се плащат от работодателите и лично.

- На определени социални групи като учащи, пенсионери и други, здравните осигуровки се плащат от Републиканския бюджет т.е. от Държавата с Решение на Министерския съвет.

- На безработните и с адресна регистрация, здравните застраховки на гражданите се заплащат от Общинските бюджети по местоживееене с Решение на Министерския съвет.

Основните изисквания, за да се реализира „Нов здравен модел Солидарност“. Са актуализиране на Правния режим за създаване, управление, финансиране и закриване на лечебни заведения и произтичащите с това промени в Закона за лечебните заведения, Закона за народното здраве, Закона за здравното осигуряване, Закона за съсловните организации на лекари, лекари по дентална медицина и различните професионалисти по здравни грижи и приемане на нови подзаконовни нормативни актове. Философията на предлагания от нас модел на Национална здравна карта, е да гарантира достъпна медицинска помощ на населението по населени места, Области и Национално ниво, по реда на здравното осигуряване.

Новата Национална здравна карта като инструмент на предлагания от нас „Нов здравен модел Солидарност“, трябва да постигне:

- Осигуряване равни права, равнопоставен достъп, равно-мерно териториално разпределение и високо качество на медицинските услуги;

- Смяна на подхода – от анализи на база „Болнично легло“ към интегративен подход /включва комплексни анализи на цялата система – GP-практики, специализирана лекарска извънболнична помощ, спешна и неотложна медицинска помощ и болнична помощ с нейните разновидности/;

- Цели – ускоряване развитието на недостатъчно развити дейности / рехабилитационни центрове, структури за дългосрочни грижи с нейните разновидности/;

- Въвеждане на критерии и изисквания за качествена диагностика, лечение и пренасочване с оглед гарантиране качеството на дейността на структурите.

- Активно участие на местната власт / Общински и Областни управи/;

Реализирането на новата Национална карта като инструмент на предлагания от нас „Нов здравен модел Солидарност“, изисква законодателни промени, чрез които да се гарантира обвързване на договарянето по Закона за здравното осигуряване със съдържанието на Националната здравна карта.

New Health Model Solidarity

Georgi Yordanov, Nikola Ananoshchev, Monograph, 2020

ISBN 978-619-196-096-5. 229 pages.

The main requirement is to determine the model of the National Health Card of the Republic of Bulgaria, as well as its imperative, not desirability. The implementation of the National Health Card model is related to the introduction of objective and modern criteria and requirements for diagnosis and treatment at the levels of the system, in order to ensure the quality of the activities of the structures. The aim of planning a National Health Card is to achieve the principle that has been adopted in a number of European countries: - The same everywhere, the highest possible quality depending on the location, as much as possible! The model proposed by the New Solidarity Health Model contains: Number of doctors for primary

outpatient medical care / GP-medical practices / incl. group medical practices by districts on the basis of a certain upper and lower limit in the patient lists of GPs by the Municipal Institutions registering the population at the place of residence. With a population of 7,000,039 inhabitants in the Republic of Bulgaria / data from 31.12.2018 by settlements, districts, age and gender structure of the NSI //, the set number of GP-medical practices of 5600, meet the needs of outpatient medical care, with an average population of 1250 people served. Each District determines the upper and lower limits of the population served by one GP-doctor by health regions, taking into account the specific geographical characteristics, distances and population. Consolidation of GP practices to group medical practices with 8-10 doctors, including a pediatrician and obstetrician-gynecologist if possible, in order to provide a 24-hour duty to provide emergency and urgent care to the population in the region.

- Reduction of the main package of GPs with emphasis: - promotion, prevention, follow-up care
- Higher quality of care for pregnant women and children up to 18 years of age.
- Improving the opportunities for specialization of GPs, which will lead to improved quality.

- Improving the material base of GP-practices and group medical practices: - premises, equipment, information equipment and others.

It is proposed that with the address registration of the citizens at the place of residence, their personal doctor be determined by the Municipal Institutions and receive a health insurance card, which entitles them to affordable medical care at any time of the day, including emergency.

Citizens of the Republic of Bulgaria with address registration both employed and unemployed are offered to have health insurance as follows:

- For working citizens with address registration, health insurance is paid by employers and in person.

- For certain social groups such as students, pensioners and others, health insurance is paid from the national budget, ie. by the State with a Decision of the Council of Ministers.

- For the unemployed and with address registration, the health insurance of the citizens is paid from the Municipal budgets at the place of residence with a Decision of the Council of Ministers.

The main requirements for the implementation of the "New Solidarity Health Model". Update of the Legal Regime for Establishment, Management, Financing and Closure of Medical Establishments and the resulting changes in the Medical Establishments Act, the Public Health Act, the Health Insurance Act, the Law on Professional Organizations of Physicians, Dentists and various healthcare professionals and the adoption of new regulations. The philosophy of the model of the National Health Card we offer is to guarantee affordable medical care to the population by settlements, Districts and National level, in accordance with the health insurance. The new National Health Card as an instrument of our proposed "New Health Model Solidarity" must achieve:

- Ensuring equal rights, equal access, equal territorial distribution and high quality of medical services;

- Change of approach - from analyzes based on "Hospital bed" to an integrative approach / includes complex analyzes of the whole system - GP-practices, specialized outpatient medical care, emergency and urgent medical care and hospital care with its varieties /

- Objectives - accelerating the development of underdeveloped activities / rehabilitation centers, structures for long-term care with its varieties /;

- Introduction of criteria and requirements for quality diagnostics, treatment and reorientation in order to ensure the quality of the activity of the structures.

- Active participation of the local government / Municipal and District Governments / ;
The implementation of the new National Card as an instrument of our proposed "New Health Solidarity Model" requires legislative changes to ensure that the negotiation of the Health Insurance Act is linked to the content of the National Health Card.

2. Публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд по предходна или текуща процедура

Писмени правила и здравни индикатори на европейско и национално равнище, за оценка дейността на здравните дейности - медицина основана на доказателствата (Evidence - Based Medicine - EBM)

Ананошев, Никола Хараламбев, Йорданов, Георги Йорданов, Ямболиева, Златка Николова

222 с. ISBN 978-619-196-104-7, COBISS.BG-ID 52207112

След 1989 година в Република България бе сменен моделът на системата на здравеопазване. Като основна фигура бе въведен общопрактикуващия лекар. Това доведе до ограничаване на достъпа на гражданите до специализираната медицинска помощ. Променена бе не само технологията на оказване на медицинска помощ в страната, но и нейната философия, чрез въвеждане на нов финансов модел. В тази монография се разглеждат – човешкият фактор в йерархичен статут, участието на лекарите и медицинските специалисти в формирането на болничната политика, изпълнението на професионалните дейности от лекарите и другите медицински специалисти, създаването на „болничния продукт“, резултатите от професионалната дейност на медицинските специалисти. Предлага се въвеждането на девет управленски индикатора, от които два основни и седем оперативни. Основните индикатори са вземане на решение и ръководство на преките подчинени. Оперативните индикатори са планиране, организация, делегиране, комуникиране, мотивиране, лидерство и контрол. Значим принос е изследователската работа по отношение на клиничните пътеки, индикатори и процеси в посока на криничната ефективност, ефикасност и полученото от пациентите качество. Направен е преглед на съществуващите концепции относно понятието технологии в здравеопазването.

Written rules and health indicators at European and national level, to assess the activities of health activities - evidence-based medicine

Nikola Ananoshchev, Georgi Yordanov, Zlatka Yambolieva, Smolyan, 2020.

After 1989, the model of the healthcare system in the Republic of Bulgaria was changed. The general practitioner was introduced as the main figure. This has limited citizens' access to specialized medical care. Not only the technology of medical care in the country was changed, but also its philosophy, by introducing a new financial model. This monograph examines the human factor in hierarchical status, the participation of doctors and medical professionals in the formation of hospital policy, the implementation of professional activities by doctors and other medical professionals, the creation of "hospital product", the results of professional activities of medical professionals. It is proposed to introduce nine management indicators, of which two main and seven operational. The main indicators are decision-making and management of direct subordinates. Operational indicators are planning, organization, delegation, communication, motivation, leadership and control. Significant contribution is the research work in terms of clinical pathways, indicators and processes in the direction of clinical effectiveness, efficiency and quality obtained by patients. A review of existing concepts on the concept of technology in healthcare.

3. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

3.1. Честота на инфраосалните апроксимални дефекти в максилата и мандибулата, установени чрез 3D конусообразна обемна томография

Кръстев Б., Ел. Попова, П. Каназирска, Г. Йорданов

сп. Рентгенология радиология, ISSN 0486-400X (print), 2011, 298-304

Пародонталната болест се характеризира с два вида f костна резорбция: хоризонтална и вертикална. Последният е отговорен за образуването на интраосални костни дефекти (ID). Тези дефекти се лекуват чрез регенеративна пародонтална терапия. „Златният стандарт“ за тяхната диагноза е пълен набор от интраорални рентгенографии, последвани от ортопантомографски (OPG) изображения. С въвеждането на метода за обемна томография с 3D конусен лъч (CVT), който е силно чувствителен, много ограничения на 2D изображенията са преодолени. Целта на изследването беше способността на 3D VCT да открие ID в сравнение с 2D OPG; 2) Да се опише ID по: пол, възраст, брой зъби, брой зъби, степен на алвеоларна костна резорбция, дълбочина на ID, ширина на ID, ъгъл на ID, състояние на зъби с ID. Проучването използва 121 пациенти, които са посетили FDM - Пловдив. 47,1% са мъже и 52,9% жени. Възрастта им е от 11 до 99 години. 2698 бяха оценени. Приехме ID с дълбочина (INFRA) ≥ 3 mm. Изображенията са получени с Galileos (Sirona). Първо бяха проучени 2D изображенията за ID и след това отново с помощта на 3D CVT, след което бяха записани параметрите на ID. С 2D и 3D са установени съответно: ID при 20 (16,5%) и 49 (40,5%) пациенти; 45 (1,66%) и 113 (4,18%) при зъби, със статистическа значимост ($p < 0,0001$). ID преобладават предимно в долната челюст (62,8%) и в моларите 47,37,36 (26,5%). Открихме статистически значимо повече ID с увеличаване на възрастта и степента на резорбция на алвеоларната кост. 3D CVT е значително по-чувствителен от 2D OPG. Препоръчително е този метод да се използва по-често в пародонтологията за диагностика и оценка на ефекта от лечението.

Frequency of infraossal aproximal bone defects inmaxilla and mandibulla, found with 3D cone beam volumetric tomography

B. Krastev, E.Popova, P. Kanasirska, G. Yordanov

Periodontal disease is characterized with two types f bone resorption: horizontal and vertical. The latter is responsible for formation of intraossal bone defects (ID). These defects are treated by regenerative periodontal therapy. The “golden standard” for their diagnosis is a full set of intraoral radiographs, followed by ortopantomographic (OPG) images. With the introduction of 3D cone beam volumetric tomography(CVT) method, which is highly sensitive, many limitations of 2D images are overwhelmed. The aim of the study was to the ability of 3D VCT to discover ID in comparison with 2D OPG; 2) To describe the ID by: sex, age, number of teeth, tooth number, degree of alveolar bone resorption, depth of ID, width of ID, angle of ID, Tooth condition with ID The study used 121 patients who had visited FDM – Plovdiv. 47,1% were man and 52,9% women. Their age was form 11 to 99 years. 2698 were evaluated. We accepted ID with depth (INFRA) ≥ 3 mm. Images were acquired with Galileos (Sirona). First were studied the 2D images for ID and then again with the help of 3D CVT after which the parameters of the ID were recorded. With 2D and 3D were found correspondingly: ID in 20 (16,5%) and 49 (40.5%) patients; 45 (1.66%) and 113 (4.18%) in teeth, with statistical significance ($p < 0.0001$). ID were mainly prevalent in lower jaw (62.8%), and in molars 47,37,36 (26.5%). We found statistically significant more ID with the increase of age and degree of alveolar bone resorption. 3D CVT is significantly more

sensitive than 2D OPG. It is advisable that this method is used more frequently in periodontology for diagnosis and evaluation of treatment effect.

3.2. Триизмерната конично-лъчева компютърна томография: нов подход към диагнозата и планирането на лечението при ретинирани трети молари на долна челюст

*Каназирска П., И. Ангелова, Г. Йорданов, Н. Каназирски
Рентгенология и радиология, ISSN 0486-400X (print), 2017, 2, 108-113*

Конусно-лъчева компютърна томография (СВСТ) е сравнително нов метод в денталната практика, който поставя по-прецизна диагноза и правилен план за лечение. Изображението на импактираните зъби и околните структури с СВСТ са с по-добро качество и информативност от конвенционалните образно-диагностични методи. Използването на СВСТ за определяне на съотношението на импактираните зъби към мандибуларния канал е необходимо за предотвратяване на усложнения, свързани с ятрогенна травма на съдово-нервния сноп. Целта на това проучване е да се определи анатомичната връзка между корените на засегнатите трети молари и мандибуларния канал с помощта на СВСТ изображения. Изследваните пациенти с импактирани трети молари на долната челюст са 127 на възраст от 17 до 60 години. Те са изследвани с конусно-лъчева компютърна томография (СВСТ). От 195 импактирани трети молари с – по-висока честота са тези, при които каналът е под корените им – 107 зъба (54,9%). Втората честота са зъбите, където е разположен каналът лингвално-57 (29,2%). Следват зъбите, в които каналът има букално разположение-25 (12,8%). С най-ниска честота са случаите, при които долночелюстният канал е между корените на имплантирани зъби-6 зъба (3,1%). При 132 зъба (67,7%) мандибуларният канал е на разстояние 1 мм. При 63 зъба (32,3%) каналът е на разстояние над 1 мм. Разрезите с висока разделителна способност в различни равнини и триизмерни реконструкции, направени по същество, както е посочено, предпочитано за различни специалисти по дентална медицина. Прецизните измервания на костта около мандибуларния канал предотвратяват увреждането на невровакуларния сноп. Това прави метода предпочитан за планиране на подходящо лечение.

Three-dimensional cone-beam computed tomography: A new approach to the diagnosis and treatment planning of impacted mandibular third molars

Kanazirska, G. Yordanov, I. Angelova, N. Kanazirski

Cone Beam Computed Tomography (CBCT) is a relatively new method in dental practice which raises a more precise diagnosis and correct treatment plan. The image of the impacted teeth and surrounding structures with CBCT, are with better quality and informativity than the conventional imaging-diagnostic methods . The use of CBCT to determine the ratio of the impacted teeth to the mandibular canal is necessary for the prevention of complications associated with iatrogenic trauma to the vascular- nerve bundle. The aim of this study was to determine the anatomic relationship between the roots of impacted third molars and mandibular canal using CBCT imaging. The studied patients with impacted third molars of the mandible are 127, aged 17 through 60.They were examined with Cone-beam Computed Tomography (CBCT). From the 195 impacted third molar with the – higher frequency are those in which the channel is below their roots-107 teeth (54.9%). The second frequency are the teeth where the channel is located lingually-57 (29.2%). Follow the teeth, in which the channel has a buccal location-25 (12.8%). With the lowest frequency are cases in which the mandibular canal is between the roots of impacted teeth-6 teeth (3.1%).At

132 teeth (67.7%) mandibular canal is at a distance of 1 mm. A 63 teeth (32.3%) the channel is at a distance of over 1 mm. The high resolution cuts in different planes and threedimensional reconstructions made substantially as set forth preferred for different specialists in dentistry. Precise measurements of the bone around the mandibular canal prevent damage to neurovascular bundle. This makes the method preferred for planning appropriate treatment.

3.3. CBCT images: an important tool in the analysis of anatomical variations of maxillary sinus related to Underwood septa features

Neychev, D., P. Kanazirska, K. Simitchiev, G. Yordanov

Biotechnology & Biotechnological Equipment, 2017, Volume 31, Issue 6, ISSN 1310-2818 (PRINT), ISSN 1314-3530 (ONLINE), 6 pages, 1210-1215

DOI: 10.1080/13102818.2017.136902

The lack of prior information on the presence of Underwood septa is the most common anatomical cause of Schneider's membrane perforation during maxillary sinus floor elevation with lateral access. The objective of this study was to assess the incidence of Underwood septa, their location, type (primary or secondary) and height in Bulgarian patients. Cone beam computed tomography (CBCT) images of 200 patients were examined for the presence of Underwood septa. Presence of at least one septum was found in 144 patients. The non-parametric statistical Mann–Whitney U-test and Fisher's exact test were used. No statistically significant differences were found between the two genders in terms of the presence of septa. In toothed patients, the location of the septa was behind the distal surface of the second molar in 57% of the cases. In patients with edentulous distal portions of the maxilla, location of the septa in the areas above the first premolar was seen in 54% of the cases. Depending on the presence of teeth, primary complete septa were found in toothed patients, and secondary partial septa were observed in edentulous patients. Prevalence of sagittal primary orientation was found in toothed patients (63%), while axial primary orientation of the septa was found in edentulous patients (58%). The obtained results suggest that precise determination of the septum orientation by CBCT would facilitate the correct choice of surgical approach to minimize the risk of Schneider's membrane perforation.

CBCT изображения: важен инструмент при анализа на анатомичните вариации на максиларния синус, свързани с характеристиките на преградите на Underwood

Деян Нейчев, Петя Каназирска, Кирил Симитчиев, Георги Йорданов

Липсата на предварителна информация за наличието на Underwood septa е най-честата анатомична причина за перфорация на мембраната на Schneider по време на повдигане на пода на максиларния синус със страничен достъп. Целта на това проучване е да се оцени честотата на преградите на Underwood, тяхното местоположение, вид (първичен или вторичен) и височина при български пациенти. Изображенията от компютърна томография с конусен лъч (CBCT) на 200 пациенти бяха изследвани за наличие на септа на Underwood. При 144 пациенти е установено наличие на поне една преграда. Използвани са непараметричният статистически U-тест на Ман-Уитни и точният тест на Фишер. Не са открити статистически значими разлики между двата пола по отношение на наличието на прегради. При пациенти със зъби, местоположението на преградите е зад дисталната повърхност на втория молар в 57% от случаите. При пациенти с обеззъбени дистални участъци на челюстната челюст местоположението на септите в областите над първия премолар се наблюдава в 54% от

случаите. В зависимост от наличието на зъби, първични пълни прегради са открити при пациенти със зъби, а вторични частични прегради са наблюдавани при пациенти без зъби. Преобладаването на сагиталната първична ориентация е установено при пациенти със зъби (63%), докато аксиалната първична ориентация на септите е установена при пациенти с беззъби (58%). Получените резултати предполагат, че точното определяне на ориентацията на преградата чрез СВСТ би улеснило правилния избор на хирургичен подход за минимизиране на риска от перфорация на мембраната на Schneider.

3.4. Comparison of diagnostic capabilities of orthopantomography and cone beam computed tomography in determining the topographic relationship between impacted mandibular third molars and mandibular channel

Kanazirska P., G. Yordanov, I. Angelova, A. Bakardjiev

Jornal of JMAB, Annual Proceeding/Scientific Papers/ 2017, apr.-jun., 23/2/, ISSN 1312-773X, 1546-1549

Impacted teeth are a common pathology in dental practice. With the greatest frequency is third molars impaction of the upper and lower jaw. Essential for the proper treatment plan has an accurate assessment of the situation of these teeth in the jaw, as well as their relationship with surrounding structures. Of great importance is to determine the position of impacted third molars of the lower jaw to the mandibular channel, in order to prevent complications related to vascular-nerve bundle in this channel. This review article presents a significant X-ray features published by several authors in the literature. Compare the diagnostic capabilities between two-dimensional method –Orthopantomography (OPG) and three-dimensional Cone-beam computed tomography (CBCT).

Сравнение на диагностичните възможности на ортопантомографията и компютърната томография с конусен лъч при определяне на топографската връзка между ударените малдибуларни трети молари и мандибуларен канал

Петя Г. Каназирска, Георги Й. Йорданов, Ирина А. Ангелова, Ангел Г. Бакърджиев

Ретинираните зъби са често срещана патология в денталната практика. С най-голяма честота е ударът на трети кътници на горната и долната челюст. От съществено значение за правилния план за лечение е точната оценка на положението на тези зъби в челюстта, както и връзката им с околните структури. От голямо значение е да се определи позицията на импактирани трети молари на долната челюст към мандибуларния канал, за да се предотвратят усложнения, свързани със съдово-нервния сноп в този канал. Тази обзорна статия представя значими рентгенови характеристики, публикувани от няколко автора в литературата. Сравнете диагностичните възможности между двуизмерния метод – Ортопантомография (OPG) и триизмерната компютърна томография с конусно-лъчев лъч (СВСТ).

3.5. Comparative Study between a Novel In Vivo Method and CBCT for Assessment of Ridge Alterations after Socket Preservation—Pilot Study

Vasilena Ivanova, Ivan Chanchev, Stefan Zlatev, Georgi Iordanov, Eitan Mijiritsky

International Journal of Environmental Research and Public Health, Int. J. Environ. Res. Public Health 2019, 16 (1), 127

DOI: 10.3390/ijerph16010127, 10 pages

The aim of this study was to compare two different methods for evaluation of alveolar bone resorption after the socket preservation procedure. In the current study, 9 patients with a total of nine teeth indicated for extraction were included. Patients received alveolar ridge preservation with allograft (BoneAlbumin™, OrthoSera Dental, Gyor, Hungary) or Platelet-Rich fibrin (PRF). CBCT (Planmeca ProMax 3D, Helsinki, Finland), was taken at 1 week and 4 months after the socket preservation procedure. A 3D scan, obtained with Trios (3Shape, Copenhagen, Denmark) of the alveolar bone of the surgical site and the adjacent teeth at the place of extraction was performed during the surgical procedure, immediately after the graft placement in the alveolar socket, and after 4 months. Virtual study models were generated using the three-dimensional file processing software "Meshlab" (ISTI-CNR Rome Italy). The changes of alveolar height and width were measured and analyzed. Results were taken from both methods. Radiographic examination revealed that the average value of horizontal resorption is 0.6-2.4 mm, and vertical resorption is 0.46-2.8 mm. On virtual models, the average value for horizontal resorption is 1.92-3.64 mm, the vertical resorption value is 0.95-2.10 mm. The Trios intraoral scan can provide non-invasive and more accurate quantitative insights into the dimensional changes in the alveolar ridge after the bone remodeling process. More research is needed for verification of these results.

Сравнително изследване между нов метод *in vivo* и СВСТ за оценка на промените на хребетите след запазване на гнездото - пилотно проучване

Василена Иванова , Иван Ченчев , Стефан Златев , Георги Йорданов , Ейтан Мижирци

Целта на това проучване е да се сравнят два различни метода за оценка на резорбцията на алвеоларната кост след процедурата за запазване на гнездото. В настоящото проучване са включени 9 пациенти с общо девет показани за екстракция зъба. Пациентите са получили запазване на алвеоларния ръб с алографт (BoneAlbumin™, OrthoSera Dental, Gyor, Унгария) или богат на тромбоцити фибрин (PRF). СВСТ (Planmeca ProMax 3D, Хелзинки, Финландия) е направена на 1 седмица и 4 месеца след процедурата за запазване на гнездото. По време на операцията е извършено 3D сканиране, получено с Trios (3Shape, Копенхаген, Дания) на алвеоларната кост на мястото на операцията и съседните зъби на мястото на екстракция, непосредствено след поставянето на присадката в алвеоларната ямка и след 4 месеца. Виртуалните модели на изследване бяха генерирани с помощта на софтуера за обработка на триизмерни файлове "Meshlab" (ISTI-CNR Рим Италия). Измерени и анализирани бяха промените в алвеоларната височина и ширина. Резултатите са взети и от двата метода. Рентгенографското изследване показва, че средната стойност на хоризонталната резорбция е 0,6-2,4 mm, а вертикалната резорбция е 0,46-2,8 mm. При виртуалните модели средната стойност за хоризонтална резорбция е 1,92-3,64 mm, вертикалната стойност на резорбция е 0,95-2,10 mm. Интраоралното сканиране Trios може да осигури неинвазивна и по-точна количествена представа за промените в размерите на алвеоларния хребет след процеса на костно ремоделиране. Необходими са повече изследвания за проверка на тези резултати.

3.6. Two-case reports of plastic surgery treatment of rhinophyma

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov, Nikolai Pavlov

Archives of the Balkan Medical Union, vol. 56, no 1, pp. 114-120, 2021

Rhinophyma is a disfiguring nasal deformity due to the proliferation of sebaceous glands and underlying connective tissue. It affects mainly men, aged between 50 and 70 years old. The disease is associated with negative stigma, low self-esteem, reduction in quality of life. The main reasons patients seek medical help are cosmetic problems and functional impairments. Surgery is indisputably the treatment of choice for rhinophyma. Cases report. We present the cases of two patients diagnosed with rhinophyma, who underwent surgical treatment in the University Hospital "St. George", Plovdiv, Bulgaria. The subtlety and innovation of the surgery was that the hypertrophied skin of the nose was dissected in layers, the sebaceous glands that produced pus were extirpated. The normal glands sought to be preserved, to nourish the newly formed dermis postoperatively. Both patients responded well to the procedure, without postoperative complications or wound infections.

Два случая от пластична хирургия лечение на ринофима

Росен Цолов, Георги Йорданов, Николай Павлов

Ринофимата е обезобразяваща деформация на носа, дължаща се на пролиферация на мастните жлези и подлежащата съединителна тъкан. Засяга предимно мъже на възраст между 50 и 70 години. Заболяването е свързано с негативна стигма, ниско самочувствие, намаляване на качеството на живот. Основните причини пациентите да търсят медицинска помощ са козметични проблеми и функционални нарушения. Хирургията безспорно е лечението на избор за ринофима. Доклад за случаи. Представяме случаите на двама пациенти с диагноза ринофима, подложени на хирургично лечение в УМБАЛ „Св. Георги“, Пловдив, България. Тънкостта и иновацията на операцията е, че хипертрофираната кожа на носа се разрязва на слоеве, мастните жлези, които произвеждат гной, са екстирпирани. Нормалните жлези се стремяха да се запазят, да подхранят новообразуваната следоперативна дерма. И двамата пациенти се повлияват добре от процедурата, без следоперативни усложнения или инфекции на рани.

4. Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

4.1. Проследяване на рецидив на epulis gigantocellularis - клиничен случай

Росен Цолов, Георги Йорданов, Илия Пеев

сп. Редки болести и лекарства сираци, 2019, 10/2/, 37-39, ISSN 1314-3581 (online)

DOI: <https://doi.org/10.36865/2019.v10i2.76>

Представяне на случай на рецидив на epulis gigantocellularis. Оплакванията на пациента са за кървене, болезненост и неудобство при хранене и говор. Установена е екзофитна формация, която е ексцизирана без екстракция на ангажираните зъби. Последва рецидив, след проведената ексцизия и екстракции на зъбите в съседство, оперативното поле е спокойно.

Monitoring of recurrence of epulis gigantocellularis - a clinical case

The following is a case recurrence of epulis gigantocellularis. Patient complaints are for bleeding, soreness, and inconvenience in eating and speaking. An exophyte formation is founded that is excised without engaging tooth extraction. The recurrence that follows has been over come after the excision and extractions of the teeth in the neighborhood ensuring a calm operative field.

4.2. Сравнителен анализ на оздравителния процес след консервативно и хирургично лечение на медикаментозно индуцирана остеонекроза на челюстите

Росен Цолов, Елена Фирова, Георги Йорданов

Български медицински журнал. Bulgarian Medical Journal 2007, 2019, №2, 21-26, ISSN 1313-1516

Лечението на медикаментозно индуцираната остеонекроза на челюстите (МИОНЧ) може да бъде консервативно или хирургично, като няма единно становище кой метод е по-ефективен по отношение на лечебните резултати. Целта на настоящото проучване е да се проследи оздравителният процес при пациенти с МИОНЧ след проведено консервативно и хирургично лечение. Включени са 237 пациенти, диагностицирани с МИОНЧ, разпределени в 2 групи. Първата група е лекувана хирургично, с допълнително използване на мембрани от богат на тромбоцити фибрин в допълнение към стандартния хирургичен протокол; втората – консервативно. Оздравителният процес е наблюдаван в продължение на 3 месеца, като са отчитани промените в хиперемията, отока, грануляционната тъкан и епителизацията на засегнатите участъци. Остеонекрозите, обработени хирургично, демонстрират по-бърз и благоприятен оздравителен процес в сравнение с консервативното лечение.

Comparative analysis of healing process after conservative and surgical treatment of medication-related osteonecrosis of the jaws

R. Tsolov, E. Firkova, G. Jordanov

Treatment of medication-related osteonecrosis of the jaws (MRONJ) could be conservative or surgical. There is still no agreement which method is more effective in terms of better treatment outcomes. The aim of the present study is to evaluate the healing process in patients with MRONJ after conservative and surgical treatment. 237 patients diagnosed with MRONJ were randomly divided into 2 groups. First group was treated surgically, with application of platelet rich plasma membranes in addition to the standart surgical protocol; the second group was treated conservatively. Healing process was monitored for 3 months with parameters such as hyperemia, swelling, granulation tissue and epithelization of wounds under observation. Osteonecroses which were treated surgically demonstrated faster and better clinical outcomes, compared to conservative treatment.

4.3. Интересен случай на тумор, засягащ едновременно паротидна и субмандибуларна жлеза

Росен Цолов, Георги Йорданов, М. Христамян-Цилев

Сп. Съвременна медицина, LXIV 1 / 2020, 64(1), ISSN 0562-7192 (print), 20-23

Туморът на Warthin е втората най-често срещана доброкачествена неоплазма на паротиса. Повечето случаи са представени от една локализация, докато само малък процент от пациентите имат двустранни лезии или едностранна мултифокална схема. Туморът на Уортин е с добра прогноза поради ниската честота на рецидивите след хирургично лечение. Целта на статията е да се представи интересен случай на тумор, засягащ едновременно паротидна и субмандибуларна жлеза при жена на 56-годишна възраст, при която е приложена оперативната интервенция с тотална партидектомия и екстирпация на дясната подчелюстна жлеза, която също е засегната от туморната формация.

***Interesting case of tumor affecting both parotid and submandibular gland
submandibular gland***

R. Tsolov, G. Yordanov, M. Hristamyan-Tsilev

Warthin's tumor is the second most common benign neoplasm of mumps. Most cases are represented by a single localization, while only a small percentage of patients have bilateral lesions or a unilateral multifocal scheme. Whartin's tumor has a good prognosis due to the low incidence of recurrence after surgery. The aim of the article is to present an interesting case of a tumor affecting both parotid and submandibular glands in a 56-year-old woman who underwent surgery with total parotidectomy and extirpation of the right submandibular gland, which is also affected by tumor formation.

4.4. Случай на смесено хирургично-ортопедично лечение на фрактура на тотално обеззъбена долна челюст

Р. Цолов, Г. Йорданов

Medical Magazine, бр. 78, юли 2022, 72-74, ISSN 1314-9709 (print)

В настоящия документ представяме случай на пациентка с двойна фрактура на долната челюст, постъпила по спешност с болка и невъзможност за хранене след поставяне на нова долна протеза. След първоначален клиничен преглед и анализна ортопантомография, се приложи комбиниран метод на лечение, чрез трансалвеоларна фиксация и ортопедична част, чрез включване на стабилна долна протеза. Приложения метод е модификация на метода Атанасов, 2003, за трансалвеоларна фиксация за лечение на фрактури на обеззъбена долна челюст, като телените лигатури се прекараха през наличната протеза на долната челюст. След сваляне на суспенсивната фиксация на трисетия ден от интервенцията не се установи патологична подвижност, костна крепитация или съпътстващи възпалителни процеси

A case of mixed surgical and orthopedic treatment of a fracture of a totally edentulous mandible

R. Tsolov, G. Yordanov, Medical magazine, issue 78, 07.2020, 73-75.

In this document we present a case of a patient with a double fracture of the lower jaw, admitted urgently with pain and inability to eat after placing a new lower prosthesis. After initial clinical examination and analytical orthopantomography, a combined method of treatment was applied. The applied method is a modification of the method Atanasov, 2003, for transalveolar fixation for the treatment of fractures of the dentate mandible, as the wire ligatures were passed through the available prosthesis of the mandible. No pathological motility, bone crepitation or concomitant inflammatory processes were found after removal of the suspension fixation on the thirtieth day of the intervention. The applied method is a modification of the method Atanasov, 2003, for transalveolar fixation and orthopedic part, by including a stable lower prosthesis.

4.5. Случай на успешно лечение на комбинирана травма в лицевочелюстната област

Р. Цолов, Г. Йорданов

Medical magazine, бр. 78, 07.2020, 80-82, ISSN 1314-9709 (print)

Травматичното увреждане на зъбите, особено луксация и контузия, може да причини фрактура на алвеоларната кост, която от своя страна да доведе до загуба на зъби. В настоящия доклад представяме терапевтично лечение на комбинирана травма

при 14-годишен пациент, със сагитална фрактура pars alveolaris на горна челюст и експулсия 11, 12, 21 зъб, в следствие на падане. Поради липса на композиционен материал в хирургията се изработват телени лигатури, за фиксация на зъбите към телената шина на горната челюст. На 20-я ден след интервенцията с контролна графия се установи стабилна интеграция на зъбите и липсата на каквито и да е клинични данни за възпаление или лизиране на алвеоларната костна пластинка.

Case of successful treatment of combined trauma in the maxillofacial area

R. Tsolov, G. Yordanov, Medical magazine, issue. 78, 07.2020, 80-82

Traumatic damage to teeth, especially luxation and contusion, can cause a fracture of the alveolar bone, which in turn can lead to tooth loss. In this report, we present a therapeutic treatment for combined trauma in a 14-year-old patient with a sagittal fracture of the pars alveolaris of the upper jaw and expulsion of 11,12,21 teeth as a result of a fall. Due to the lack of composite material in surgery, wire ligatures are made to fix the teeth to the wire splint of the upper jaw. On the 20th day after the intervention with control graphy, stable tooth integration and the absence of any clinical evidence of inflammation or lysis of the alveolar bone plate were established.

4.6. Случай на рецидив на плоскоклетъчен папилом при дете

Р. Цолов, Г. Йорданов

Medical magazine, бр. 78, 07.2020, 90-93, ISSN 1314-9709 (print)

Плоскоклетъчните папиломи да доброкачествени костни екзофитни лезии, които често се срещат в устната кухина. Тази статия представя случай на 10-годишно дете от мъжки пол, който постъпва за хирургично лечение с папилом, разположен в ъгъла на устата. При клиничния преглед и при палпацията се установи плътна консистенция, която е характерна за папиломи при възрастни, а при деца е с мека консистенция. Папилома бе отстранен с хирургична интервенция. От направените наблюдения и проследяване на постъпилите пациенти в клиниката по л.ч.х. в гр. Пловдив, в периода включващ 2005 – 2019 година, се забелязва тенденция към по-голяма честота на плоскоклетъчните папиломи при деца, отколкото при възрастни пациенти и съответно по-голям брой рецидиви.

Case of recurrence of squamous cell papilloma in a child

R. Tsolov, G. Yordanov, Medical magazine, issue 78, 07.2020, 90-93

Squamous cell papillomas are benign bone exophytic lesions that are common in the oral cavity. This article presents a case of a 10-year-old male child who is admitted for surgical treatment with a papilloma located in the corner of the mouth. Clinical examination and palpation revealed a thick consistency that is characteristic of adult papillomas, in children it has a soft texture. The papilloma was removed by surgical intervention. In the city of Plovdiv, in the period including 2005 - 2019, there is a tendency to a higher frequency of squamous cell papillomas in children than in adult patients and a correspondingly higher number of recurrences.

4.7. Ретинирани трети молари с необичайна локализация и съпътстващи фоликуларни кисти

С. Цветкова, Р. Цолов, Г. Йорданов, К. Дойкова

Ретиниран зъб е този, който напълно или частично не е поникнал и е „задържан“ в пробива си, като е останал в костта в неправилна позиция, разположен срещу друг зъб, кост или мека тъкан, така че по-нататъшния му пробив е малко вероятен. Това състояние е най-често срещано при третите молари, като се счита, че може да се открие в около 73% от младите възрастни в Европа. Фоликуларната киста е втората най-разпространена одонтогенна киста и представлява около 20-24% от всички одонтогенни кисти на челюстите. Обикновено тези кисти остават безсимптомни и рядко достигат големи размери и изместване на свързания зъб. В нашата статия представяме четири случая с ретинирани трети молари с нетипична локализация и съпътстващи големи фоликуларни кисти. Представен е и кратък преглед на литературата с подобни находки, както и различните подходи при лечението на тези случаи.

Retinated third molars with unusual localization and concomitant follicular cysts

Silvia Tsvejkova, Rosen Tsolov, Georgi Yordanov, Katya Doykova

A retained tooth is one that has not fully or partially erupted and is "retained" in its eruption, remaining in the bone in the wrong position against another tooth, bone, or soft tissue, so further eruption is unlikely. This condition is most common in third molars, and is thought to be found in about 73% of young adults in Europe. Follicular cyst is the second most common odontogenic cyst and represents about 20-24% of all odontogenic cysts of the jaws. These cysts usually remain asymptomatic and rarely reach large sizes and displace the associated tooth. In our article we present four cases of retinated third molars with atypical localization and concomitant large follicular cysts. A brief review of the literature with similar findings is presented, as well as the different approaches in the treatment of these cases.

4.8. Случай на рецидив на карцином на долната устна

Р. Цолов, Г. Йорданов, М. Христамян-Цилев

Съвременна медицина 64 (1) 2020, 24-28, ISSN 0562-7192 (print)

Най-често срещаният тумор, свързан с устните, е плоскоклетъчният карцином, като долната устна е по-често засегната от горната. Основните рискови фактори, влияещи върху прогнозата, включват размер на тумора, хистопатологичен тип и степен, периневрална инвазия, регионални метастази в лимфните възли и локални рецидиви. Представяме случай на рецидив на карцином на долна устна при 73-годишен пациент от мъжки пол. Статията цели да представи управлението на карцинома на устните и реконструкцията в качеството му на хирургично предизвикателство.

Case of recurrence of cancer of the lower lip

Contemporary Medicine 64 (1), 23-26, 2020.

R. Tsolov, G. Yordanov, M. Hristamyan-Tsilev

The most common tumor associated with the lips is squamous cell carcinoma, with the lower lip more commonly affected than the upper. The main risk factors influencing the prognosis include tumor size, histopathological type and degree, perineural invasion, regional lymph node metastases, and local recurrences. We present a case of recurrence of carcinoma

of the lower lip in a 73-year-old male patient. The article aims to present the management of lip cancer and its reconstruction as a surgical challenge.

4.9. Случай на оперативно лечение на карцином на езика, със запазване на лингвалната артерия

Р. Цолов, Г. Йорданов

Списание „Редки болести и лекаства сираци“, Vol. 11, N 3, 2020, 15-18, ISSN 1314-3581

DOI: <https://doi.org/10.36865/2020.v11i3>

Хирургичната терапия е основният вариант за лечение на рак на езика, докато лъчетерапията и химиотерапията са допълнителни съпътстващи терапии. В настоящата статия представяме случай на пациент, който постъпва за лечение със съмнение за карцином на езика. Латерална повърхност на езика от дясната страна при прегледа се установи наличие на лезия с размери 3,5x2,5 см. След направено хистологично изследване, пациентът е диагностициран с инвазивен високо диференциран вроговяващ плоскоклетъчен карцином на езика. Извършена е хемиглосектомия, със запазване на артерия лингвалис, без шийна лимфна дисекция. Постоперативно на пациента е назначено лъчелечение от 30 грея сумарно.

A case of surgical treatment of carcinoma of the tongue, with preservation of the lingual artery

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

Surgical therapy is the main option for the treatment of cancer of the tongue, while radiation therapy and chemotherapy are additional concomitant therapies. In this article we present a case of a patient who is admitted for treatment with suspected cancer of the tongue. Lateral surface of the tongue on the right side during the examination revealed the presence of a lesion measuring 3.5x2.5 cm. After histological examination, the patient was diagnosed with invasive highly differentiated keratinizing squamous cell carcinoma of the tongue. Hemiglossectomy was performed, with preservation of the lingual artery, without cervical lymph dissection. Postoperatively, the patient was prescribed radiotherapy of 30 grays in total.

4.10. Случай на лечение на фрактура на долна челюст след опит за самоубийство с огнестрелно оръжие

Р. Цолов, Г. Йорданов

Списание Редки болести и лекарства сираци, бр. 3, година XI, ISSN 1314-3581, 19-21

DOI: <https://doi.org/10.36865/2020.v11i3>

Мандибуларните огнестрелни наранявания са естетически и функционално опустошителни, причинявайки счупени фрактури и разрушаване на съседна тъкан в зависимост от габарита на оръжието. В настоящата статия представяме случай пациент на 46 години, който постъпва по спешност, след опит за самоубийство с преправен газов пистолет. Пациентът е произвел изстрел в областта на брадата на долната челюст. Направената обзорна рентгенография на череп – анфас профил се установи фрактура на ментум мандибуле с фрагментиране. Интраорално бе поставена и интермаксиларна фиксация, чрез поставянето на стандартни шини по Василев и мека фиксация. На 3-тия

ден след операцията е направена контролна графия да се прецени стабилността на фиксацията и стабилизацията.

Case of treatment of a fracture of the lower jaw after a suicide attempt with a firearm

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

Mandibular gunshot wounds are aesthetically and functionally devastating, causing broken fractures and destruction of adjacent tissue depending on the size of the weapon. In this article we present a case of a 46-year-old patient who was admitted as a matter of urgency after a suicide attempt with a modified gas pistol. The patient fired a shot in the area of the chin of the lower jaw. Intermaxillary fixation was also placed intraorally, by placing standard Vassilev splints and soft fixation. On the 3rd day after the operation, a control graph was made to assess the stability of fixation and stabilization.

4.11. Two-year Study of a Case of Medication-Related Osteonecrosis of the Lower jaw Treated With Platelet-Rich Fibrin

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

Merit Research Journals, Medicine and Medical Sciences, 2020

ISSN 2354-323X, Vol. 8 (10), 581-583

Osteonecrosis of the jaw (MRONJ) is associated with the consequences of taking antiresorptive or antiangiogenic medicine for bone metastases or osteoporosis. MRONJ is characterized by open necrotic bone in the maxillofacial area that lasts more than eight weeks. The management of such a condition depends on several factors, among which the choice of MRONJ therapeutic method is considered to be the leading one. However, to date, no specific treatment with a uniform standard of treatment has been established. The purpose of this article is to present the outcome of surgical treatment of MRONJ with the addition of platelet-rich fibrin (PRF). A case of a woman with Medication-related osteonecrosis of the lower jaw, whose condition was monitored for a period of two years, is presented.

Двугодишно проучване на случай на свързана с лекарства остеонекроза на долната челюст, лекувана с богат на тромбоцити фибрин

Росен Цолов, Георги Йорданов

Остеонекрозата на челюстта (MRONJ) е свързана с последиците от приема на антирезорбтивни или антиангиогенни лекарства за костни метастази или остеопороза. MRONJ се характеризира с отворена некротична кост в лицево-челюстната област, която продължава повече от осем седмици. Управлението на такова състояние зависи от няколко фактора, сред които изборът на терапевтичен метод на MRONJ се счита за водещ. Досега обаче не е установено специфично лечение с единен стандарт на лечение. Целта на тази статия е да представи резултата от хирургичното лечение на MRONJ с добавяне на богат на тромбоцити фибрин (PRF). Представен е случай на жена с медикаментозна остеонекроза на долната челюст, чието състояние е наблюдавано за период от две години.

4.12. A case report of treatment of carcinoma of the lower lip with a modified abbe-estlander flap

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

International Journal of Science Academic Research, vol. 01, issue 08, pp. 588-590, November, 2020, ISSN 2582-6425

This case report concerns a 78-year-old woman with a lesion of the lower lip who is referred by a dermatologist for surgical treatment to the University Hospital "St. George" in Plovdiv, Bulgaria. An excisional biopsy was done and sent for examination. The result showed low-grade Squamous cell carcinoma of the lower lip. A CT scan of the head and neck was performed, which showed no metastases in the regional lymphatic basin. A specialist radiologist was consulted in advance. Although the cancer is poorly differentiated we decided not to use preoperative radiotherapy due to the small size of the lesion and the lack of metastases in the regional lymph nodes. Under general anaesthesia, a surgery was performed to completely remove the carcinoma and subsequent plastic surgery according to Abbe-Estlander flap, using some modification by moving an artery, a vein together with the used flap from the upper lip. Introduction: One of the most frequent malignant lesion of the oral cavity is the lip cancer. Squamous cell carcinoma is assumed to be one of the most well-known diseases of oral cancer. One of the risk factors for development of lip cancer is the sun exposure. Squamous cell carcinoma must be diagnosed with histological findings. Purpose: Presenting a case of a 78-year-old patient with a lesion of the lower lip undergoing operative treatment to remove a low-grade squamous cell carcinoma of the lower lip. Material and Methods: The examination reveals a lesion of the lower lip. One of the main diagnostic methods in this case is the biopsy. The excisional biopsy showed low-grade squamous cell carcinoma of the lower lip. Treatment for lip cancer is primarily surgical and depends on the extent of the lesion as well as its location. The main goals of the surgeons are extirpation of all tissue involved with cancer including the primary lesion, functional reconstruction of the lip and facial cosmesis and return to daily activities. In this case we used a modified Abbe-Estlander flap to achieve all our goals. Results: The patient has satisfactory results in terms of aesthetic and functional outcome. Conclusion: The aim of the current work is to report a case of surgical therapy of the lower lip using a modified Abbe-Estlander flap. This method is safe and provides functionally and aesthetically pleasing result and affords versatility in flap design.

Доклад за случай от лечение на карцином на долната устна с модифициран лани abbe-estlander

Росен Цолов Георги Йорданов

Този случай касае 78-годишна жена с лезия на долната устна, която е насочена от дерматолог за хирургично лечение в УМБАЛ „Св. Георги“ в Пловдив, България. Направена е ексцизионна биопсия и е изпратена за изследване. Резултатът показва нискостепенен плоскоклетъчен карцином на долната устна. Извършено е КТ на главата и шията, което не показва метастази в регионалния лимфен басейн. Предварително се консултира със специалист рентгенолог. Въпреки че ракът е слабо диференциран, ние решихме да не използваме предоперативна лъчетерапия поради малкия размер на лезията и липсата на метастази в регионалните лимфни възли. Под обща анестезия беше извършена хирургична интервенция за пълно отстраняване на карцинома и последваща пластична хирургия според клапа Abbe-Estlander, като се използва известна модификация чрез преместване на артерия, вена заедно с използваното ламбо от горната устна. Въведение: Едно от най-честите злокачествени лезии на устната кухина

е ракът на устната. Сквамозноклетъчният карцином се счита за едно от най-известните заболявания на рака на устната кухина. Един от рисковите фактори за развитие на рак на устните е излагането на слънце. Плоскоклетъчният карцином трябва да бъде диагностициран с хистологични находки. Цел: Представяне на случай на пациент на 78 години с лезия на долната устна, подложен на оперативно лечение за отстраняване на нискостепенен плоскоклетъчен карцином на долната устна. Материал и методи: При прегледа се установява лезия на долната устна. Един от основните диагностични методи в този случай е биопсията. Екцизионната биопсия показва нискостепенен плоскоклетъчен карцином на долната устна. Лечението на рак на устните е предимно хирургично и зависи от степента на лезията, както и от нейното местоположение. Основните цели на хирурзите са екстирпация на цялата тъкан, засегната от рак, включително първичната лезия, функционална реконструкция на устната и козметика на лицето и връщане към ежедневните дейности. В този случай използвахме модифицирана клапа Abbe-Estlander, за да постигнем всичките си цели. Резултати: Пациентът има задоволителни резултати по отношение на естетически и функционален резултат. Заключение: Целта на настоящата работа е да се докладва случай на хирургична терапия на долната устна с помощта на модифицирано ламбо на Abbe-Estlander. Този метод е безопасен и осигурява функционално и естетически приятен резултат и предоставя гъвкавост в дизайна на клапата.

4.13. Supraorbital Leiomyoma — a Case Report

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov, Veselin Belovezhov, Milena Gulinac, Ivan Gerdzhikov

*Acta morphologica et anthropologica, 27(3-4), Sofia, 2020, 56-59
ISSN 1311-8773 (print), 2535-0811 (online)*

We present a case of a 49-year-old woman who is receiving treatment with a formation above her left eyebrow. 10 years ago, the patient suffered trauma in this area without compromising skin integrity, and for about two months noticed a small bump in the area. Under local anesthesia, a skin incision was made and a 1.5-1.8 cm formation was extirpated. The material was sent to a histological examination laboratory, on the basis of which the patient was diagnosed with Leiomyoma.

Супраорбитален лейомиом – доклад за случай

Росен Цолов, Георги Йорданов, Веселин Беловеждов, Милена Гулинац, Иван Герджиков

Представяме случай на 49-годишна жена, която е на лечение с образуване над лявата вежда. Преди 10 години пациентът претърпя травма в тази област, без да нарушава целостта на кожата, и за около два месеца забеляза малка подутина в областта. Под местна анестезия се прави разрез на кожата и се екстирпира образувание от 1,5-1,8 см. Материалът е изпратен в лаборатория за хистологично изследване, въз основа на което пациентът е диагностициран с лейомиома

4.14. The case of the keratocyst histologically on the mandible is radiologically proven

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

International journal of current research, vol. 12, Issue, 11, pp. 14869-14871, Nov., 2020, ISSN 0975-833X

DOI: <https://doi.org/10.24941/ijcr.40202.11.2020>

In this report, we present a case of radicular keratocyst in a patient at the age of 46 who was admitted to the clinic for maxillofacial surgery with the formation of the mandible. The patient's jaw undergoes decompression to reduce the risk of fracture in emergency surgery. The diagnosis was confirmed by histological and radiological examination. One month after surgery, the cystic formation was removed without fracture, and no reconstruction plate was required.

Радиологично доказване на кератокиста на мадибулата
Росен Цолов и Георги Йорданов

В този доклад представяме случай на радикуларна кератоциста при пациент на 46 години, постъпил в клиниката за лицево-челюстна хирургия с оформяне на долната челюст. Челюстта на пациента се подлага на декомпресия, за да се намали рискът от фрактура при спешна хирургия. Диагнозата е потвърдена с хистологично и рентгенологично изследване. Един месец след операцията кистозната формация беше отстранена без фрактура и не се наложи плоча за реконструкция.

4.15. A case of carcinoma involving the hard palate and maxilla
Rosen Tsolov, Georgi Yordanov
International Journal of current medical and pharmaceutical research, volume 6,
Issue 10(A), page 5339-5341, oct. 2020, ISSN 2395-6429
<http://dx.doi.org/10.24327/23956429.ijcmpr202010913>

Squamous cell carcinoma of the gingiva accounts for 6% to 10% of squamous cell carcinoma of the oral cavity. Due to the small thickness of the gingiva, the tumor easily infiltrates the underlying bone and can spread to the periodontal ligament, the floor of the oral cavity, the cheek or the palate. In edentulous jaws, the tumor may more easily invade the alveolar nerve or infiltrate the maxillary sinus. In the present article we consider a case of a patient who is admitted for treatment in the clinic of maxillofacial surgery, with a formation covering the hard palate and the gingiva of the upper jaw on the right. After taking material for histological examination, the patient was diagnosed with highly differentiated keratinized squamous cell carcinoma. Laterally, the tumor is in peripheral contact with the right pterygoid muscles. Bone osteolysis-destruction of the posterior part of the floor of the right maxillary sinus and the right half of the hard palate is observed, no suspicious lymph nodes are found. Surgical treatment was performed.

Случай на карцином, включващ твърдото небце и максилата
Росен Цолов, Георги Йорданов

Плоскоклетъчният карцином на гингивата представлява 6% до 10% от плоскоклетъчния карцином на устната кухина. Поради малката дебелина на гингивата, туморът лесно инфилтрира подлежащата кост и може да се разпространи в пародонталния лигамент, пода на устната кухина, бузата или небцето. При беззъбите челюсти туморът може по-лесно да нахлуе в алвеоларния нерв или да инфилтрира максиларния синус. В настоящата статия разглеждаме случай на пациент, който е приет за лечение в клиниката по лицево-челюстна хирургия, с образуване, покриващо твърдото небце и гингивата на горната челюст вдясно. След вземане на материал за хистологично изследване, пациентът е диагностициран с високо диференциран кератинизиран плоскоклетъчен карцином. Латерално туморът е в периферен контакт с десните птеригоидни мускули. Наблюдава се костна остеозида-разрушаване на задната

част на пода на десния максиларен синус и дясната половина на твърдото небце, не се откриват съмнителни лимфни възли. Извършено е хирургично лечение.

4.16. Longitude study of the dynamics in cases of carcinomas in the facial and jaw area during a 15-year period

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

International journal of Recent Scientific Research, Vol. 11(A), pp. 39996-39999, November, 2020, ISSN 0976-3031

DOI: <http://dx.doi.org/10.24327/ijrsr.2020.1111.5604>

The present retrospective longitudinal study traces the dynamics in cases of carcinomas in the maxillofacial region over a 15-year period. The focus of the study is on patients with cancer of the upper and lower lip. The main aim of the study was to analyze the distribution of cancer cases according to the sex of the patients and to identify sex-related trends over time. For this purpose, data were aggregated from all patients who visited the clinic of maxillofacial surgery at the University Hospital "St. George", Plovdiv between 2005 and 2019.

Проследване на дължина на динамиката при случаи на карциноми в областта на лицето и челюстите през 15-годишен период

Росен Цолов и Георги Йорданов

Настоящото ретроспективно надлъжно изследване проследява динамиката на случаите на карциноми в лицево-челюстната област за 15-годишен период. Фокусът на изследването е върху пациенти с рак на горната и долната устна. Основната цел на изследването е да се анализира разпределението на случаите на рак според пола на пациентите и да се идентифицират тенденциите, свързани с пола във времето. За целта бяха обобщени данни от всички пациенти, посетили клиниката по лицево-челюстна хирургия в УМБАЛ „Св. Георги“, гр. Пловдив между 2005 и 2019 г.

4.17. Случай на лечение и проследяване на медикаментозно-индуцирана остеонекроза на челюстите с приложение на PRF

Росен Цолов, Георги Йорданов

Списание „Редки болести и лекарства сираци“, Vol. 11, N 4, 2020, 12-15, ISSN 1314-3581

DOI: <https://doi.org/10.36865/2020.v11i4>

Медикаментозно-индуцираната остеонекроза на челюстта (МИОНЧ) е сериозна нежелана реакция на антирезорбционни и антиангиогенни агенти. Това е потенциално болезнено и инвалидизиращо състояние, което може значително да повлияе на качеството на живот на пациентите. В настоящия доклад представяме случай на 67-годишна пациентка, която през 2014 г. е диагностицирана с карцином на лява млечна жлеза. През 2015 г. са открити разсейки по костите и пациентката започва се терапия с denosumab и zoledronic acid. След екстракция на зъб през 2016г. се оголва костта на долната челюст и се диагностицира остеонекроза. Пациентката постъпва в Клиниката по лицево-челюстна хирургия за лечение в гр. Пловдив, където ѝ е направено компютърна томография на долна челюст, след което е подложена на лечение с богат на тромбоцити фибрин (PRF). След извършване на хемостаза бе поставен PRF и раната се заши плътно. Пациентката бе проследена в рамките на 1 г. и се установиха много добри резултати по отношение на меките тъкани и костта, на мястото на

остеонекротичното огнище. Въз основа на изводите в литературата и в случая, описан тук, може да се заключи, че употребата на PRF трябва да се има предвид при лечението на пациенти с МИОНЧ.

Case of treatment and follow-up of drug-induced osteonecrosis of the jaws with PRF application

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

Medication related osteonecrosis of the jaw (MRONJ) is a serious side effect of anti-resorptive and anti-angiogenic agents. This is a potentially painful and debilitating condition that can significantly affect patients' quality of life. In this report, we present the case of a 67-year-old female patient who was diagnosed with left breast cancer in 2014. In 2015, bone grafts were detected, and the patient began denosumab and zoledronic acid therapy. After extraction of a tooth in 2016, the bone of the mandible was exposed and osteonecrosis was diagnosed. The patient was admitted to the Clinic of Maxillofacial Surgery for treatment in Plovdiv, where she underwent computed tomography of the lower jaw (CTLM) and then underwent platelet-rich fibrin (PRF) treatment. After hemostasis, PRF was applied and the wound was sutured tightly. The patient was followed up within 1 year and very good results were found with regard to soft tissues and bone at the site of the osteonecrotic lesion. Based on the findings in the literature and in the case described here, it can be concluded that the use of PRF should be considered in the treatment of patients with MRONJ.

4.18. Случай на успешно имплантологично лечение на пациент, който е пристрастен към алкохол и тютюнопушене

Росен Цолов, Георги Йорданов

Варненски медицински форум, т. 9, 2020, № 2, 182-185, ISSN 1314-8338 (print), 2367-5519 (online)

Отрицателното въздействие на тютюнопушенето и слабата орална хигиена върху резултата от поставяне на импланти може да е свързано с множество фактори и техният механизъм може да бъде опосредстван както от локални, така и от системни биологични пътища. Ефектите от тютюнопушенето върху оцеляването и успеха на имплантите са по-силно изразени в области с лошо качество на трабекуларната кост. В настоящия доклад представяме случай на 64-годишен пациент, с ниска орална хигиена и множество гангренозни корени на горна челюст. Близкитому съобщават, че пациентът страда от хроничен алкохолизъм и злоупотреба с тютюнопушене. Пациентът настоява за имплантологично лечение, на което е подложен в последствие, въпреки, че е предупреден за рисковете. Поетапно е проведено саниране на устната кухина, екстрадиране на наличните гангренозни корени под антибиотична терапия, включваща пеницилинов препарат. В следоперативния период се наблюдава изключително добро заздравяване на раните на пациента, без наличие на ранно или късно кървене.

A case of successful implant treatment of a patient with alcohol and tobacco addiction

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

The negative effects of smoking and poor oral hygiene on the outcome of implant placement can be related to many factors, and their mechanism can be mediated by both local and systemic biological pathways. The effects of smoking on the survival and success of implants are more pronounced in areas of poor trabecular bone quality. In this report, we

present a case of a 64-year-old patient with low oral hygiene and multiple upper jaw gangrenous roots. Relatives reported that the patient suffers from chronic alcoholism and tobacco abuse. The patient insisted on implant treatment, which he was subsequently subjected to, although he is warned about the risks. The oral cavity was rehabilitated and the existing gangrenous roots were extracted under antibiotic therapy including penicillin. In the postoperative period, extremely good wound healing of the patient was observed, with no early or late bleeding.

4.19. Случай на голяма одонтогенна кератокиста, обхващаща половината долна челюст

Р. Цолов, Г. Йорданов, М. Христамян – Цилев

Съвременна медицина, 2, 2020, 14-17, ISSN 0562-7192 (print)

Одонтогенната кератокиста (ОКК) е киста от зъбен произход с агресивно клинично поведение, включително висока честота на рецидиви. ОКК е известна със склонността си да нахлува в съседните тъкани, включително костите. Това показва бърз растеж и може да нарасне до голям размер, включващи част от костна челюст. Описан е случай на голяма ОКК в задната част на мандибуларната кост. Представяме случай на мъж на 20 години, насочен за лечение по спешност в Клиниката по лицево-челюстнахирургия на УМБАЛ "Св. Георги" – Пловдив, с лицева асиметрия, дължаща се на оток около долната челюст вляво. Предоперативно е назначена компютърна томография на глава, на която се установи нееднородна течна-газова колекция в областта на ляв ангулус мандибуле и част от тялото и рамус мандибуле вляво. На първи етап на лечение е извършена декомпресия на формацията на долната челюст с поставяне на тръбен дрен за промивки в продължение на 2 месеца. След намаляване на обема на формацията се премина към нейното оперативно отстраняване, заедно с екстракцията на 36-и и 37-изъб, които пациентът категорично отказва да лекува ендодонтски предоперативно. Интраоперативно се верифицира лезията на корените на 36-и и 37-и зъб и се екстрахира също ротируаният 38-и зъб.

Case of a large odontogenic keratocyst covering half of the lower jaw

R. Tsolov, G. Yordanov, M. Hristamyas-Tsilev

Odontogenic keratocyst (OCD) is a cyst of dental origin with aggressive clinical behavior, including a high recurrence rate. OKK is known for its tendency to invade neighboring tissues, including bone. This shows rapid growth and can grow to a large size involving part of the jawbone. A case of large OCD in the posterior part of the mandibular bone has been described. We present a case of a 20-year-old man referred for emergency treatment at the Clinic of Maxillofacial Surgery of the University Hospital "St. George" - Plovdiv, with facial asymmetry due to swelling around the lower jaw on the left. A computed tomography of the head was ordered preoperatively, which revealed a heterogeneous liquid-gas collection in the area of the left angulus mandible and part of the body and ramus mandible on the left. In the first stage of treatment, decompression of the mandibular formation was performed by placing a tubular drain for rinsing for 2 months. After reducing the volume of the formation, we proceeded to its surgical removal, along with the extraction of the 36th and 37th incisors, which the patient flatly refused to treat endodontically preoperatively. The root lesion of the 36th and 37th teeth was verified intraoperatively and the rotated 38th tooth was also extracted.

4.20. Клиничен случай на лечение на разкъсно-контузна рана с дефект и наличие на чужди тела

Р. Цолов, Е. Фиркова, Г. Йорданов

Съвременна медицина, 2, 2020, 26-30, ISSN 0562-7192 (print)

Основната цел на изследването е да се представи клиничен случай на лечение с разкъсано-контузна рана с дефект при дете на 3 години, на което е извършена интервенция след претърпяно ПТП. Материал и методи: Във връзка с изследването са събрани и разгледани данни на пациент на 3 години, който постъпва по спешност в Клиниката по ЛЧХ в УМБАЛ „Св. Георги“ с разкъсно контузна рана на темпорална област вдясно, с множество чужди тела в раната. Пациентът е подложен на оперативна интервенция за отстраняване на чуждите тела (стъклени парчета), като дефектната рана е затворена чрез пластика с тъкани по съседство. Проведена е венозна терапия с цефазолин (2 g на всеки 8 часа) или комбинация от ампицилин и сулбактам (2 g на всеки 6 часа) за 7 дни за предотвратяване на челюстно-лицева инфекция. Следоперативното клинично състояние е проследено и съответно документирано със снимков материал на 3-тия, 5-ия и 7-ия ден. Резултати: След оперативната интервенция на разкъсно-контузна рана на дясната темпорална област на главата са отстранени чуждите тела, дефектната рана е затворена чрез пластика с тъкани. Съответно са проведени профилактика на тетанус, периоперативна антибактериална терапия за предотвратяване на инфекции. Като резултат на дясната теменна област на главата от екстриктната рана на пациента остана траен козметичен дефект с площ 10 cm². Изводи: Лечението на тези наранявания изисква усърден подход, като първоначално се фокусира върху прецизно почистване на рани и управление на меките тъкани, включително реконструкция на уязвими нервни структури и кръвоносни съдове и отстраняване на материал от чуждо тяло.

Clinical case of treatment of a tip-injured wound with defect and presence of foreign bodies

R. Tsolov, E. Firkova, G. Yordanov

The main goal of the study is to present a clinical case of treatment with a torn contusion wound with a defect in a 3-year-old child who underwent intervention after an accident. Material and methods. In connection with the study, data were collected and reviewed on a 3-year-old patient who was admitted urgently to the Clinic of LVH at the University Hospital "St. Georgi" with a lacerated wound of the temporal area on the right, with many foreign bodies in the wound. The patient underwent surgery to remove foreign bodies (pieces of glass), and the defective wound was closed with plastic tissue adjacent. Intravenous therapy with cefazolin (2 g every 8 hours) or a combination of ampicillin and sulbactam (2 g every 6 hours) was performed for 7 days to prevent maxillofacial infection. The postoperative clinical condition was monitored and documented with photographic material on the 3rd, 5th and 7th day. Results: After the surgical intervention of a laceration-contusion wound on the right temporal area of the head, the foreign bodies were removed, the defective wound was closed with plastic surgery. Accordingly, prophylaxis of tetanus, perioperative antibacterial therapy to prevent infections have been carried out. As a result of the right parietal area of the head from the extra wound of the patient remained a permanent cosmetic defect with an area of 10 cm². Conclusions: The treatment of these injuries requires a diligent approach, initially focusing on precise wound cleaning and soft tissue management, including reconstruction of vulnerable nerve structures and blood vessels and removal of foreign body material.

4.21. Случай на лечение на фрактура на долна челюст след екстракция на долен мъдрец

Р. Цолов, Г. Йорданов

Варненски медицински форум, т. 10, 2021, бр. 1, 158-161, ISSN 1314-8338 (print), 2367-5519 (online)

Една от най-често срещаните стоматологични хирургични процедури, извършвани в специализираната орална хирургия и дентална практика, е екстракцията на третия мандибуларен молар. В този доклад разглеждаме случая на 55-годишен пациент, който е на болнично лечение за болка и оток в долната челюст. След ортопантомография е установена фрактура в ъгъла на долната челюст, придружена от възпалителен процес. При интраоралния преглед се наблюдава незараснала напълно екстракционна рана вляво от долната челюст в областта на мъдреца, патологична подвижност и костен крепитус. Фрактурата на мандибуларния ъгъл е най-честата фрактура на долната челюст, която представлява приблизително 40% от всички фрактури на долната челюст. Фрактурата на мандибуларния ъгъл се дефинира като линия на счупване между предната граница на мандибуларния рамус и тялото на челюстта. В настоящия случай пациентът получава допълнителна графика на лицевия скелет и е лекуван с междучелюстна фиксация с твърда фиксация и рестрикции двустранно в областта на горната и долната челюст и моларите.

A case of a lower jaw fracture treatment after lower wisdom tooth extraction

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov

One of the most common dental surgical procedures performed in specialized oral surgery and dental practice is extractions of mandibular third molar. In this report, we look at the case of a 55-year-old patient who is receiving hospital treatment for lower jaw pain and edema. After orthopantomography, a fracture was found in the angle of the lower jaw, accompanied by an inflammatory process. In the intraoral examination, an unhealed completely extraction wound to the left of the mandible was observed in the area of the wisdom tooth, pathological mobility and bone crepitus. Mandibular angle fracture is the most common mandibular fracture, accounting for approximately 40% of all mandibular fractures. Mandibular angle fracture is defined as a fracture line between the anterior border of the mandibular ramus and the jaw body. In the present case, the patient received an additional graphy of the facial skeleton and was treated with intermaxillary fixation with rigid fixation and restraints bilaterally in the area of the upper and lower jaws and molars.

4.22. Случай на едновременно и съвместно имплантологично и ортодонтско лечение

Р. Цолов, Г. Йорданов

Варненски медицински форум, т. 10, 2021, бр. 1, 155-157, ISSN 1314-8338 (print), 2367-5519 (online)

Лечението, включващо ортодонтска и имплантологична протеза, подобрява оклузионната връзка и естетичният вид в предния участък на челюстта. В този доклад описваме случай на комбинирано лечение на пациентка с ортодонтски аномалии и приложено имплантологично лечение. След поставяне на брекети и направата на рентгенография се установява липсата на зародиши на постоянни горен десен втори премолар, долни ляв и десен втори премолар. След навършване на 18 години се предприема имплантологично лечение на горна и долна челюст. Преди поставяне на

импланта на горната челюст и след обстойно обследване и обсъждане на ОПГ, се установи наличие на синус процес и необходимост от извършване на латерален синус лифт. При осъществяване на операцията за повдигане на максиларния синус бе използван костен графт и колагенова мембрана. Този случай подчертава важноста на мултидисциплинарния подход за постигане на естетичен резултат.

A case of simultaneous and joint implant and orthodontic treatment

Rosen Tsolov, Georgi Yordanov, Varna Medical Forum, vol. 10, 2021, issue 1.

In this report we describe a case of combined treatment of a patient with orthodontic anomalies and applied implant treatment. After placement of braces and radiography, the absence of embryos of permanent upper right second premolar, lower left and right second premolar is established. After reaching the age of 18, implant treatment of the upper and lower jaw is undertaken. Before placing the implant on the upper jaw and after a thorough examination and discussion of OCG, the presence of sinus process and the need for lateral sinus lift was established. Bone graft and collagen membrane were used to perform the operation to lift the maxillary sinus. This case emphasizes the importance of a multidisciplinary approach to achieve an aesthetic result.